

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per any, una pesseta de rebuelt

EL POBLE: CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE COROMINAS
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPREMTA
GARRE FORTY, NÚM. 2, TERB
TELÈFONS
Redacció, 723 - impremta, 2,298

ANY VII NÚM. 2.050

BARCELONA, DISSABTE, 15 OCTUBRE DE 1910

UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

CLÍNICA C. CROUS
Herpes, Tuberculosis pulmonar, Virus
urinarias. Curación segura y rápida. CARMEN.
NÚM. 14, PRINCIPAL. Véase anuncio cuarta página.

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

ULTIMS DIES

EXPOSICIÓ Y VENDA

Novetats de l'Estació

GRANS OCASIONS

Dilluns 17 d'octubre y dies següents

EXPOSICIO ESPECIAL Y VENDA

Catifes • Tapiceries • Cortinatges

Estors, Visillos, Portiers, Tapets
Colxes, Flassades, Coxins, etc., etc.

PREUS EXCEPCIONALS

EL CERCLE VICIÓS

RESPUBLICA-IDEAL PÚBLIC

¿Vols que't digui, amic meu, per què continuo pessimista, en quant a una futura imitació de Portugal per Espanya? Doncs escolta'm.

Tota revolució, quan no es, com les espanyoles, una escarcelada, és el contrapòsit material d'una forta corrent espiritual, ideal. És la lluita entre una idea i un interès; és un no-conformisme, batallant contra un trust d'interèses creats. Allà on hi ha un gran fons d'optimisme, produït pel desengany dels esforços fallits, hi ha un odi contra les innovacions, una passivitat davant les tiranies i una indiferència o una complicitat davant les injustícies. Aquest és el cas d'Espanya. La voluntat seva és la que sol dirsen tranquil·litat en el sentit que's vells o les beates diuen «això és una ciutat tranquil·la, un barri tranquil»; o la que sol dirsen pau en el sentit de cementiri; la que sol dirsen orde en el sentit de remat.

Si preguntem a la majoria dels nostres ciutadans (ciutadans?) quina és l'idea que's formen del bon govern, us parlaran d'una llibertat purament privada i d'una existència pública completa, material. Hi ha, doncs, innegablement, manca d'ideals. No hi ha ideal perquè una llarga tradició educativa, religiosa, ha consistit en ofegar-lo. I com volem que hi hagi entre les burgesies aspiració de república, si la república és un ideal i ens falta l'orgue de sentir-lo? Per altra part, la nostra esquerra posa com un dels seus primers desitjos la llibertat de l'ensenyament; de manera que la formació de l'ideal públic seria una conseqüència de l'adveniment de la república; i com la república no pot venir sinó a conseqüència de la formació de l'ideal, tenim aquí un veritable cercle viciós, que pot formular-se així: A Espanya no hi ha república perquè no hi ha ideal, i no hi ha ideal perquè no hi ha república.

Per lo demés, és clar que la república no és altra cosa que la materialització o realització (de «res») de l'ideal públic. Y un concepte és inseparable de l'altre, com el sentit real i l'ideal d'una mateixa paraula.

Preneu apart un dels nostres bons burgesos afilats a qualsevol dels partits turnants i someteu-lo a una interrogació sobre la naturalesa dels seus ideals. El resultat serà curt.

—De quin partit és?

—Soc liberal. —O bé: —Soc conservador.

—Y digam: Quina és la doctrina del teu partit? Jo soc un ignorant de la po-

lítica; com no coneix els fonaments respectius de cada agrupació, i voldria decidirme per una o per l'altra, me cal enterarme dels respectius pensaments.

—Què volen els teus?

—Jo no vull més que «seguir les inspiracions» del meu gefe, en qui tinc posada tota la confiança. En cada cas, jo no faré més que obeir. Pera saber lo que's cal pensar, ténim les indicacions del senyor X, qui pensa per nosaltres.

Si preguntem a un dels nostres catòlics quina és la seva doctrina, en què consisteixen els seus dogmes, quin sentit tenen les metàfores de les seves pregaries, contestarà igualment: «La Santa Mare Iglesia té doctors qui us sabran respondre. Jo no'n sé res. Jo no faig més que complir manaments i seguir un culte que no comprenc».

Ja veieu, doncs, que l'«culturalisme» catòlic, gest purament material, heretat dels avis, ha atrofiat tot l'orgue del pensament individual per inactivitat secular de la funció. Ont no hi ha lliure examen, no cal facultat de raó. Y com la religió d'un poble és norma fonamental de la seva política, l'esclavatge de la mentalitat en lo religiós s'es torna també esclavatge en lo polític. Se professa una política de la qual s'ignoren els principis com se professa una religió de la qual se ignoren els dogmes. Heus aquí Espanya.

Es la mateixa psicologia de la moda, eterna deessa dels incapassos d'originalitat. Així com per la moda s'uniformen les vestidures a l'albir de centres que ningú coneix, així també en aqueix culturalisme pseudo-polític i pseudo-religiós s'uniformen les creencies a l'albir de suggestions reputades infalibles, sense examen previ.

Això ja ve de lluny. Un amic meu observava l'altre dia que l'origen de tot consisteix en una ficció històrica: a la mort de Ferran VII, la viuda i els seus partidaris varen declarar-se constitucionals únicament perquè don Carles i els seus no ho eren; així la guerra no semblava purament un plet de família, com era, sinó una lluita d'ideals; no semblava una qüestió dinàstica, sinó una qüestió política. Però's papers haurien pogut esser inversos, entre don Carles i Maria Cristina, sense cap violència. Després de tot, la Pragmàtica Sanció, pròpia dels Austries, estava encara més aprop de la tradició catòlica que la Llei Sàlica, pròpia dels Borbons.

El conformisme espanyol és conseqüència de l'incultura immensa del país. És un conformisme per ignorancia, per ausencia del sentit de lo millor; y el seu

EN LA EDICION DE DEMA, DIUMENGE

Els Puntals de la Monarquia

ARTICLE DEN PERE COROMINAS

EL CANT DEL MEDITERRANEE

(FRAGMENTS D'UN ARTICLE DEN PAUL ADAM)

Al sò de nostra «Marsellesa» que ha sostingut fa poc les valenties revolucionaries de Rússia, de Turquia, de Persia, els republicans portuguesos acaben de tornar un tron. Després de cent vint anys, aquest miraculós himne creat per Rouget de Lisle, encara dirigeix de la mateixa manera les energies liberatòries a l'assalt de les autocràcies, a Europa, a Amèrica llatina, a Asia.

En l'avenir dels segles, quan els historiadors deuen reduir, per l'acumulació dels fets, els anys de la revolució a alguns trassos principals, la guerra de la Revolució francesa igualarà la de la Pau Romana y la del cristianisme. Aleshores els deixebles de l'era futura, avorrits com un poder destructiu d'aquesta civilització, l'allau de les invasions germàniques, escandinaves y asiàtiques, que establiren, en l'Occident, la barbarie feudal y real dels nordics, venguda al fi, en 1793, en la persona del darrer Capet, mercès a la lenta resurrecció de la cultura llatina.

Com nostres enciclopedistes dictaren l'avenir de la Revolució universal, es així mateix un filòsof de les rasses llatines, l'August Comte, qui ha dictat les esperances dels republicans portuguesos. Tòtil Braga és deixeble de l'immortal pensador que sabé imaginar la sociologia y la síntesi de les ciències. De la mateixa manera a Rússia, un dels cadets més eminents és un deixeble de l'August Comte, Eugeni de Roberty, el més gran filòsof d'entre's vius y el continuador y transformador de la filosofia positivista.

L'influència d'August Comte ha determinat la revolució de Portugal, després d'haver educat les diferents fraccions radicals franceses y les estrangeres que dominen en els Parlaments, que preparen la revolució d'Espanya abans de la unió, potser pròxima, de les repúbliques llatines, aliades contra les darreres autocràcies feudals, contra l'pangermanisme belicós dels «junker» alemanys, de Prussia y d'Austria.

Entre les concepcions de Tòtil Braga y els seus amics n'hi ha una de curiosa. Segons ella el dia en que la República devindrà mestressa de Madrid y de Roma, com ja ho és de Lisboa y París, aquestes patries devotes al mateix ideal llibertador, fatalment se federaran. Aleshores congregaran al redós de sos estandarts cent milions d'ànimes, en harmonia espiritual ab l'Amèrica llatina, y que podran, sobre'l sol europeu, alinear tres o quatre milions de baionetes contra les ambicions de les rasses germàniques. Es aquesta mateixa opinió del Magalhães Lima y de tota l'èlita del republicanisme portugués. Molts catalans y radicals espanyols la comparteixen.

Hi ha a París, en certs cercles, uns «amateurs» de la paradoxa, que, somrient, proposen donar l'herència presidencial de la República francesa a don Alfons XIII, per set anys, y segellar una aliansa diplomàtica ab totes ses conseqüències. Per boja que sigui l'hipòtesi, denota una tendència real dels esperits, astorats pels formidables progressos dels imperis teutònics. Se creu en l'urgència de coagular totes les resistències possibles de la humanitat liberal y mediterrània. Una nova victòria germànica, restauraria a Europa l'influència dels militars, dels grans terratiners, dels pitjors reaccionaris.

Per això les recents revoltes de Berlín han inquietat tant en les cancelleries. Els conservadors preveuen que's socialistes trencaran en pocs anys, els lligams que posen davant de totes les independències, el sentit nacional de la disciplina y de la gerarquia. Una ànima nova se rebela en els joves cervells de Germania. Per temer an aquesta rebel·lió, alguns insensats que volten l'emperador alemany han imaginat el derivatiu d'una guerra, que canvia el curs de les idees, excusa la llei marcial, obliga a un poble patriòtic a la obediència germanent y passiva. Seria a-

menjar una extensió artística, una vulgarització de l'ànima, de la tècnica, dels nostres pintors?

El «Saló de les Arts y dels Artistes» se podria encarregar d'aquesta feina. Si no hi han revistes desde ont poguerio fer, si per la premsa resulta una informació més una exposició, que un conferenciant fassí per l'art, lo que mil xerraires realisen per la baixa política.

UN periòdic d'Orense, ens porta una mostra de l'eloquència de don Dalmacio Iglesias. Don Dalmacio és gal·lec, don Dalmacio veia a la seva terra per primera volta, després d'esser conegut gran home, y naturalment, la seva oratoria va tenir un moment d'inspiració sobirana: «Heus aquí an en Manterola que renaixen—tirien els capellans».

Don Dalmacio, pera fèstich compendire la seva fe catòlica al mateix temps que gallega, els hi va dir: «... porque yo llevo en mis venas sangre del caballo del apóstol Santiago».

D'educació escolar

Cada vegada se'm fa més agradable aquest diari, per tractar més sovint d'educació escolar, considerat avui com a problema primordial, sobre'l qual se té d'insistir continuament, pera empènyer a posar a la pràctica tot seguit alguns models que serveixin d'exemple pera lo successiu.

Encès aquest foc sagrat, cal mantenir-lo y avui més, creixent en el desier de cooperar an aquest manteniment, ab la meua petita estella, parlant de dibuix y gimnasia pera infants, essent aquestes materies de les últimes que's reconeixen els pedagogs, no obstant l'importància que se'ls va donant cada vegada més.

El dibuix, per la majoria's considera en ensenyar al pol o noia, a manejar ab facilitat el llapis y copiar lo més exacte possible, una serie de dibuixos o guios que se'ls posa davant. Convinç ab la majoria, en que això té valor educatiu y afegiré que més aviat es contrari al fi de l'educació, pera avivar en les tendres ànimes l'esperit d'imitació, en perjudici del d'originalitat.

Però si en lloc de ferse així, s'utilitza aquesta ensenyansa pera'l desenvolup de la visió, educant ab l'observació de por-

A FRANSA

LA VAGA GENERAL DELS CARRILAIRES

L'estat de la vaga

Malgrat els acords presos y les ordres donades pels sindicats y comitès, la vaga carrilaira no ha pres gaire extensió. Els carrilaires en quant afecta a totes les xarxes franceses. Però sols una part dels obrers y empleats ha deixat el treball. El nombre de vaguistes és molt important en les xarxes del Nord y de l'Oest. Estat, més no succeeix lo mateix en les altres xarxes. Circulen bastants trens, havent augmentat en les últimes hores el nombre d'aquests.

Les dificultats creades y els perjudicis causats per la vaga són certament de consideració; però, fins ara, no han sigut tan grossos com se creia. A París no han escassejat els queviures, mercès a les disposicions que de dies ençà el govern havia pres, en previsió de lo que pogues esdevenir.

Això no obstant, el conflicte tendeix a complicarse per efecte de les vagues dels electricistes y dels obrers del ram de transports. Es de temer que altres sindicats secundin el moviment y compuinquin més encara la situació.

La premsa de París, ab la sola excepció de «l'Humanité», censura enèrgicament als organitzadors de la vaga, els quals han fet servir als carrilaires pera's seus plans de desordes y violències. Les declaracions de M. Briand, que ahir publicaven, han fet un gros efecte en l'opinió francesa. Ningú troba explicable que s'hagi declarat la vaga tojunt quan s'estaven fent gestions per part de Briand y Millerand encaminades a fer acceptar les reivindicacions del personal per les Compagnies, les quals, davant la intervenció del govern, estaven disposades a un aranjament. Tan exactes eren les manifestacions den Briand en lo que se refereix an aquest punt, que ningú ha intentat contradir-lo. Essent així, ¿per què s'ha declarat la vaga general quan els «echinots» esaven a punt d'obtenir a les bones millores que demanaven?

La conducta il·lògica y tèrbola dels directores de la vaga queda més en evidencia després de la carta que'l comitè de vaga ha endressat a M. Briand, y en la qual, després de dir que's carrilaires no fan «la vaga per la vaga», s'afegeix:

«Durant la vaga igual que abans, en el mateix moment en que sobre totes les xarxes els empleats han afirmat decididament, sa comuna solidaritat ab la indestructible voluntat d'obtenir satisfacció, venim a dirvos que seguim estant a la vostra disposició y a la de les Compagnies pera una entrevista general».

Pera tot això, ¿quina necessitat hi havia de la vaga? L'entrevista que's carrilaires demanen s'havia compromés a obtenir M. Briand. La vaga no ha fet més que enverinar el litigi y fer menys fàcil la seva solució.

Comentant la carta esmentada, mon-sieur Briand ha declarat lo següent:

«Acabo de rebre, en fecte, aqueixa car-

C.N.R. del districte IV
Diputació, 333, bis, baixos

Gran miting de propaganda pera avui, dissabte, a les deu del vespre. Parlaran, entre altres oradors, els senyors Bastardas, Layret, Lluhi, Corominas (P.) y Vallès y Ribot

CRONICA DE FORA

CATALUNYA ESPANYA EXTRANJER

La vaga general dels carrilaires a Fransa

La situació segueix estacionaria
Se tem la vaga general

París, 14 octubre. — La vaga dels carrilaires resta estacionaria; no obstant, com si la situació fos ja prou greu, una viva agitació regna entre els electricistes, els manobres i els empleats del Metropolit.

Ab aquest motiu, la gent se pregunta si es que anem cap a la vaga general de tots els oficis.

Méms "L'Humanité", tots els diaris ataquen als carrilaires, excitant al Govern a mostrar-se sever ab els.

Els membres del Comitè de vaga han estat arrestats aquest matí en les oficines de d'Humanité.

Un d'ells no ha pogut esser arrestat perquè l'orde de la detenció no portava el seu nom ben escrit.

A l'estació del Nord la situació és la mateixa que la dels dies anteriors.

No obstant la Companyia ha pogut posar en marxa alguns trens de més que la vigília.

Un gran nombre de soldats del 76 de línia asseguruen el servei d'orde.

A l'estació d'Orleans la situació és la mateixa que la dels dies anteriors.

Lo mateix ha succeït en la estació de Orléans.

En aquestes dues estacions el nombre de vaguistes es petit.

El que el Govern ha conferenciat ab el ministre de la Guerra i el governador de París.

La guarnició d'aquesta capital ha estat notablement reforçada ab cavalleria i infanteria.

S'han destinat algunes brigades dels cos d'enginyers als treballs necessaris pera el subministre de la electricitat.

En la línia París-Bruselles ha quedat restablert el servei.

Ha estat detingut dos redactors del periòdic "Guerra Social", Merles y Almagro, i el secretari del Sindicat nacional de Obrers, Pataud.

El Sindicat d'Obrers Electricistes ha tingut una reunió en la qual s'ha acordat abandonar el treball.

Els fils telefònics que comunicuen el ministeri de la Governació ab la Prefectura de policia, han sigut tallats.

El Comitè de la Federació de Transports ha acordat convidar a la vaga a totes les Societats adherides.

Firmen l'acord els delegats dels Sindicats d'omnibus y conductors d'automòbils y tramvies.

Coruña, 14 octubre. — En un vapor han arribat 18 religiosos angleses expulsats de Portugal.

Moltes religioses franceses han sigut recollides per vapors de la Companyia de Missagieries Marítimes y transporadats a Fransa.

Cádiz, 14 octubre. — En els convents franciscans y jesuïtes se preparan allotjaments pera els expulsats de Portugal.

S'esperen altres monges procedents de Portugal y ses colònies.

HERMES FONSECA
Lisboa, 14 octubre. — S'ha rebut un telegrama del Cabo Verde anunciant l'arribada del cuirassat brasiler "São Paulo" que condueix al president d'aquella República sudamericana Hermes Fonseca.

Se li tributaren els honors corresponents a la seva alta jerarquia.

Parlant ab les autoritats que anaren a saludar-lo a bordo, el president feu grans elogis dels revolucionaris portuguesos.

POLÍTICA PORTUGUESA
Lisboa, 14 octubre. — S'assegura que'l Govern suprimeix la Cambra dels Pares, creant una Cambra única, elegida per sufragi universal.

Se concedirà vot a les dones.

El Govern s'esforçava en fer-la inspirant-se en un esperit de justícia.

Però la República té el dever de basar la política actual en el principi anticlerical, perquè ho considera com l'únic medi d'assegurar l'avenir indestructible de la República.

Per consegüent, un dels primers actes serà la organització de la instrucció laica y obligatòria.

No obstant, la República admet absolutament la llibertat de consciència y no vol destruir la idea religiosa, sinó sols prohibir al clergat a restar en un terreny espiritual.

L'ensenyansa serà la de l'Estat.

Les escoles lliures seran tolerades, però els professors deuran estar autoritzats per l'Estat.

En virtut del mateix principi, volem la separació de la Iglesia y de l'Estat y estem convençuts que la modalitat de la separació no impedirà als clergues d'exercir els llurs cultes.

No cal dir que'l Govern de la República no vol perjudicar de cap manera cap interès estranger y serà respectat el règim actual del Deure públic així com els contractes y encàrgos fets pel Govern anterior.

Tenim la intenció de treballar ràpidament, però ab metode, pera la disminució y més tard pera la extinció del déficit.

La República renovarà el material de marina y de l'exèrcit y donarà al país, per la reforma del servei militar, el medi de poder posar en peu de guerra, sense sacrificis costosos, 100.000 homes.

ELS MITINGS D'AHIR
EL SENYOR CANALEJAS MOLESTAT

Madrid, 14 octubre. — En els mitings celebrats ahir a Madrid y provincies, alguns oradors censuraren durament al senyor Canalejas per haver consentit la penetració a Espanya dels religiosos expulsats de Portugal.

El president del Consell s'ha sentit molest per aquestes censures, dient que els oradors podien haver informat de les ordres que s'han trasmes als governadors de les provincies veïnes, respecte aquest particular.

A dites autoritats se'ls ha manifestat que advertint als superiors dels convents ont dits religiosos s'hostegen, que tots els que no siguin espanyols abandonin Espanya tantost hagin deixat el viatge.

El senyor Canalejas ha afegit que ab dits religiosos se farà lo que ab els emigrats polítics.

FRANCS Y MONGES
Coruña, 14 octubre. — En un vapor han arribat 18 religiosos angleses expulsats de Portugal.

Moltes religioses franceses han sigut recollides per vapors de la Companyia de Missagieries Marítimes y transporadats a Fransa.

Cádiz, 14 octubre. — En els convents franciscans y jesuïtes se preparan allotjaments pera els expulsats de Portugal.

S'esperen altres monges procedents de Portugal y ses colònies.

HERMES FONSECA
Lisboa, 14 octubre. — S'ha rebut un telegrama del Cabo Verde anunciant l'arribada del cuirassat brasiler "São Paulo" que condueix al president d'aquella República sudamericana Hermes Fonseca.

Se li tributaren els honors corresponents a la seva alta jerarquia.

Parlant ab les autoritats que anaren a saludar-lo a bordo, el president feu grans elogis dels revolucionaris portuguesos.

POLÍTICA PORTUGUESA
Lisboa, 14 octubre. — S'assegura que'l Govern suprimeix la Cambra dels Pares, creant una Cambra única, elegida per sufragi universal.

Se concedirà vot a les dones.

Les institucions del Govern s'organitzen conforme ab les de Fransa.

La Cambra elegida al president de la República.

Quedaran suprimits els títols honorífics, els nobiliaris y els grans uniformes.

EN BERNARDI MACHADO
Lisboa, 14 octubre. — En Bernardi Machado ha visitat als representants estrangers que estigueren a complimentar al Govern, arran de sa constitució.

Les entrevistes han sigut molt efectives.

Stafirma que no hi haurà obstacles per part de cap potencia pera'l reconeixement del nou règim.

LO QUE DIU EN TIXEIRA SOUZA
Lisboa, 14 octubre. — En Teixeira Souza, portaveu de la monarquia, ha declarat que a son judici la monarquia està completament perduda pera sempre.

Està molt millorat de les ferides que li causaren un grup de revolucionaris, havent pogut ja abandonar el llit.

CONGRES

SESSIÓ DEL DIA 14

S'obra la sessió a les 2'30, baix la Presidència del senyor Ruiz Jimenez.

Als escons y tribunes hi ha poca animació.

El ministre de MARINA, d'uniforme, puja a la tribuna y llegeix el projecte de llei reorganisant el cos de sargents de l'armada.

El senyor GINER DE LOS RIOS manifesta que aplaudeix el projecte y que desitja se fes extensiu als demés sargents.

Se llegeix després del motu servit i presenten les Companyies dels ferroviaris andalusos y demana que's declari l'incompatibilitat dels càrregos de senador y diputat ab el de conseller de companyies carrilaires.

El senyor CANALEJAS li contesta recomanant que quan se presentin mocions no es fessin en tants menys violents idees que ha emplenat el senyor Giner de los Rios.

El senyor GINER DE LOS RIOS declara que ha emplenat igual tot y quasi idèntics paraules que les usades pel que del Govern al tractar de l'escandalós assumpte del Mont de Pietat de Xorès.

El ministre de la GOVERNACIÓ contesta al senyor Giner de los Rios dient que el Govern se preocupa de l'assegurar de la incompatibilitat a que s'ha referit dir senyor.

El ministre de FOMENT manifesta al senyor Giner de los Rios que ja estudia les instances que se li han presentat sobre construcció d'un camí veinal a Màlaga y diu que resoldrà ab justícia y que si hi ha fòrme del personal tècnic es favorable disposarà immediatament els medis necessaris pera acabar el camí veinal.

Recull després frases que li dedicà ahir el senyor Salillas al defensar aquest fet seu vot particular sobre'l pressupost de gastos, y diu que li constarà tot lo que val dir quan acabi la discussió de la totalitat dels pressupostos.

El senyor GINER DE LOS RIOS rectifica.

El senyor ZULUETA (Lluís) diu que entre'l projecte del ministre d'Instrucció cap li sembla tan acceptable com el de creació de biblioteques populars.

Existeixen a Espanya arxius y biblioteques que constitueixen tesoros de cultura, però tant a aquestes institucions, que tenen llibres de gran valor històric y arqueològic, n'hi falten altres que tinguin llibres de questions modernes, que tosin a l'alcans de les gents modernes mitjans d'informar-se ab l'estudi de les ciències modernes y socials.

A Espanya falta tot això y no hi ha dimec al pressupost pera establir-ho.

Falten llibres contemporanis y aquesta es una de les causes principals de l'aïllament espiritual en què's trobem ab respecte al rest de l'Europa.

Dintre de la gran modestia de la meua persona—diu—vint a portar aquí el clamor dels elements intel·lectuals que no's conformen ab l'aïllament d'Espanya un subarrib a arribar a l'Europa.

Especialment parlo de Barcelona, per la meua qualitat de diputat català, però tot quant demano pera aquella capital ho demano pera els demés que tenen anhels de cultura.

Referint l'actitud que a Barcelona tingué'l decret del senyor Burell. Se reuniren 40 sociats y acordaren secundar la campanya en pro de la creació de Biblioteques.

L'ajuntament de Barcelona ha acordat per unanimitat cooperar econòmicament a l'acció de l'Estat pera l'establiment de Biblioteques.

La revista "Cataluña" ha iniciat una subscripció ab aquest objecte.

Se mostra enemic de separar l'alta cultura de la cultura popular. La cultura—diu—és de tots.

Demana al ministre que desenvolli y porti a la pràctica el seu projecte, ab la major urgència y ab la major amplitud possible, ab els medis econòmics de que disposa, especialment en lo que afecta a la ciutat de Barcelona.

El ministre d'INSTRUCCIÓ PÚBLICA declara que portarà al pressupost ordinari y a l'extraordinari del seu departament la resolució de sos projectes y la idea del senyor Zulueta (Lluís) sobre biblioteques.

El senyor SANCHEZ MARCO s'ocupa de la situació dels religiosos expulsats de Portugal y protesta de les vexacions y dels mals tractes de que han sigut objecte en aquell país.

Pregunta al senyor Canalejas si el Govern està disposat a fer alguna gestió ab el Govern provisional de Portugal per lo que respecta als religiosos espanyols, a fi de que siguin protegides les seves llibertats.

El senyor CANALEJAS li contesta: El nostre representant a Portugal després dels primers moments ha cuidat ab veritable zel de que no s'atenyes contra la vida y els bens de tots els espanyols allí residents, inclosos dels religiosos.

Nosaltres considerem que hi ha massa religiosos a Espanya y havent adquirit mitges pera que aquest nombre no s'augmenti ab els expatriats de Portugal, empro no procedirem ab crueltat ni violències de cap genre.

A la frontera seran recollits tots, y els que siguin esser espanyols la veuren si conserven la seva nacionalitat, y el Govern llavors resoldrà.

El senyor SANCHEZ MARCO pregunta en quina llei se va fundar el senyor Canalejas pera prohibir la permanència en territoris espanyols als religiosos expatriats.

El senyor NOUGUES intervé dient que convé moltíssim que'l Govern aclarís la seva actitud en aquest assumpte.

S'estranya que s'hagin reclamat cers auxiliis pera els religiosos expatriats de Portugal.

Se prenen en consideració algunes proposicions referents a carreteres.

Jura el càrreg de diputat en Ferran Weyler.

Se reanua el debat sobre'l dictamen del pressupost de gastos.

El senyor ALCALA ZAMORA, de la Comissió, rectifica, contestant al senyor Salillas, que en la sessió d'ahir apoia el seu vot particular.

El senyor SALILLAS rectifica breument insistint en els seus punts de vista.

El senyor ESPADA diu que si el senyor Salillas vol vot particular, deu fer constar que la minoria conservadora està conforme y votará en pro.

El ministre d'INSTRUCCIÓ PÚBLICA estranya l'actitud dels conservadors y els nega autoritat per ferse solidaris del vot particular del senyor Salillas.

El senyor ESPADA diu: Nosaltres no desitgem combatre el plan econòmic del Govern en conjunt, empro creiem que en les circumstancies actuals no poden ferse augments en el personal.

El ministre d'I. PÚBLICA insisteix en les seves afirmacions.

El ministre d'HISENDA interrompeix dient: Pongem'l senyor Espada soscritur al vot particular del senyor Salillas, però si els conservadors tracten de oposar-se als augments dels gastos podrà ferho quan se discuteixi el pressupost dels ministeris.

Califica d'extranya y incomprensible la actitud dels conservadors, y creu que aquests, com aquella, pretenen esgrimir una arma política.

El senyor ESPADA diu que la Comissió de pressupostos sabia l'actitud dels conservadors, que s'oposaven a tot augment de personal. Nega que'l partit conservador augmentés el pressupost en 106 milions de pessetes.

El ministre d'HISENDA: De les quals no'n queda ni una. (Rumors).

El senyor ESPADA: Ja diu entrem la Comissió dels conservadors.

El ministre d'HISENDA: No vull seguir pel camí que marca S. S., perquè se't plantearia un debat fora de lloc. (Rumors).

Demostreu que'ls conservadors augmenten el pressupost en 121 milions.

Se passa a votació nominal el vot particular del senyor Salillas.

Tranquil·litat dels diputats comentant el debat.

Carlistes, integristes, conservadors y republicans voten a favor del vot particular. Aquest es refusat per 108 vots contra 55.

El senyor ZULUETA (don Josep) com sumeix el primer torn en contra del d'ahir.

Comença l'orador en mig de la més gran atenció de la Cambra. Impugna vehementment el pressupost de gastos. S'ocupa de la empremta, senyalant els defectes y vicis que reporta.

Reconeix que'ls empleats modestos són superiors en reputació que'ls que cobren un sou crescut, y mentre aquests apleuen s'hi deuen veure per les oficines, cab sobre els altres tota la feina y y moltes responsabilitats. Se mostra partidari de la inamovibilitat dels empleats.

Combat l'expedient de diu que molts tràmies que podrien resolores d'una sola plomada duren mesos y anys, perjudicant interessos.

Cita el cas del pont de l'Ebre, que s'ha tardat 15 anys en conseguir l'aprovació y construcció de la rampla.

Hi ha carreteres que per culpa de l'expedient, en 12 anys sols s'ha pogut construir un kilòmetre.

Recordeu les franges del Salmeron, que deia que la meitat dels gastos de l'Estat espanyol són inútils y l'altra meitat mal aprofitats.

Considera monstruós que en Guerra y Marina solament se gastin una quinta part del pressupost. Una cosa es la defensa de la nació—diu—y l'altra cosa són les disbaixes.

Centura a l'actual Govern perquè careix d'orientació econòmica y compara els serveis públics d'Espanya ab els de l'Argentina y altres països pera demostrar la deficiència dels serveis espanyols.

Aconsella una política de tractats de comerç, feta ab molta cautela. Reconeix els danys que ocasionen al país les vagues davant la brillant exposició de treball nacional en els moments presents.

Espanya no pot suportar l'enorme pes de tantes càrregues tributaries. Condena ab gran energia'l pressupost de Guerra y Marina. Diu que un exèrcit permanent, tant nombros com el

ESPECTACLES

PRINCIPAL (Teatre Català)

Avui, dissabte brillant. **TERRA BAIXA**, en la que la senyora Xirgu hi fa una **Maria** ideal; **EL CURANDERO NOU**. A les nou.
— Demà, diumenge, funcions de broma, tarda: **LA TORNADA DEL TITO**, **TOREROS D'HIVER**. — Nit, **LA MITJA TONONJA**, **EN PAU DE LES CALSES CURTES**. — Dilluns, funcions especials de moda per les que s'abona a comptaduria. — Dimarts, funció de gala, en obsequi als senyors congressistes del Primer Congrés Internacional Espanyol de la Tuberculosi. — Despatx a comptaduria.

TEATRE ROMANA. — Avui, a dos quarts de sis, vermouth còmic, 3 actes. Entrada, un ral, butaques, de franc. «La cederueta», «Felicitat eterna», «La gloria a casa». — Nit, Societat Latorre, l'èxit més solit del teatre actual.

LA VERGE BOJA

admirable creació. — Demà, tarda i nit, cada dia, «La verge boja», exclusiva d'aquest teatre per que hi vingut tot Barcelona.

TEATRE TIVOLI. — Avui, dissabte, tarda, a tres quarts de sis. Butaques, gratis; entrada general, 25 cèntims. Vermouth herms. Primer, «El país de les hades», segon, «El Rajah de Sacuntala», ab la «Danza del fuego» i l'hermosa atracció del «Ballet volant». — Nit, a un quart de deu: primer, «El país de les hades», segon, la paròdia del «Lohengrin», titulada «Lorenzín o el camarer del cine», tercer, l'hermosa atracció «Le ballet volant»; quart, estrena a Barcelona de l'opèra «L'Assaut», en un acte, arreglat del mestre austríac E. Bertl, «La gran charada». — Demà, diumenge, tarda, a tres quarts de sis, «El país de les hades»; segon, «El Rajah de Sacuntala»; tercer, «Lorenzín o el camarer del cine»; quart, «La gran charada». — Nit, a un quart de deu: la mateixa funció que va anunciada per avui dissabte a la nit. — Dilluns, funció en honor dels autors de la paròdia de «Lohengrin», «Lorenzín o el camarer del cine», senyors Granés i mestre Amado, ab una extraordinària funció. — S'està acabant de pintar 4 hermoses decoracions per l'obra de Sinsio Delgado i mestre Vives, «Gloria in excelsis».

TEATRE DE NOUETATS. — Tournée artística de Mlle. Blanch Dufrenoy i dels grans exàits del Théâtre Sarah Bernhardt i del Gymnase de París. — Avui, dissabte, 15 d'octubre, nit, a les nou: a petició de gran nombre d'abonats que han sol·licitat admetre el drama de M. H. Henri Batille, l'empresa ha acordat donar una representació extraordinària de

La vierge folle

Eldorado (Teatre de Catalunya)

Companyia de comèdia espanyola **NEUS SUAREZ**. — Avui, dissabte, la comèdia en dos actes, «El ama de la casa», i estrena a Barcelona de la comèdia en dos actes, de Antoni Viñolas,

Los vencidos

estrenada ab extraordinari èxit per la compa-

nyia del teatre Lara, de Madrid. A les nou.
— Demà, diumenge, tarda i nit: «El nido» i «Los vencidos». — Se despatxa a comptaduria.

TEATRE GRANVIA

(Empresa Mestres).
Companyia d'opèra italiana. — Per tenir que pendre part en dues funcions regies a Londres, l'eminent diva **M. GALVANY** s'apressa el seu debut per a l'11 de 27, ab l'opèra «Sonámbula». — Continúa obert l'abonament. Despatx de deu a una i de quatre a set.
Diumenge, 16, tarda, a les quatre, **Rigoletto** debut de **R. Dessimelli** exit franc i espontani del eminent tenor **M. MULLERAS** i del reputat baríton **E. GHERY**.
— Nit, a les nou, **L'Africana** pel notable **Famadas** Butaca ab entrada, 1 pesseta; entrada general, 40 cèntims. — Se despatxa a comptaduria de deu a una i de quatre a set.

TEATRE NOU

PROXIMAMENT
DEBUT D'UNA GRAN COMPANIA DE SARASUA

TEATRE APOLO

Avui, dissabte, 15, a les nou: represa del famós drama en 7 actes i 8 quadros, **FUALDES**
6 El crimen de San Aldeol
— Demà, diumenge, tarda: «Fualdes». — Nit, «En el país de la cruz» i la comèdia en dos actes, «Donna Clarines». — Se despatxen localitats a la Rambla del Mitg, 6, i Comte de l'Assaut, 108.

TEATRE COMIC

Avui, dissabte, a un quart de deu: per primera vegada en secció sencilla, la grandiosa revista **EL PAÍS DE LAS HADAS**
— A un quart d'onze, el vaudeville en 3 actes, **Els allotjats**
— Demà, tarda i nit, grans funcions: fixarse en els cartells. — Dimecres, benefici del reputat mestre director, Josep Espita. — Pròxima setmana, estrena de **La tasca** original de Juli Vallmitjana.

Se despatxen també localitats a la Rambla del Mitg, número 6.

TEATRE SORIANO

Avui, dissabte, per la tarda, a dos quarts de quatre: funció extraordinària a preus populars. 15 cèntims entrada i 40 butaca, treballant en aquesta funció totes les grans atraccions. — Nit, a dos quarts de deu: funció sencera, 25 cèntims entrada, 60 cèntims butaca. Exit, èxit de Pilar García, Overlinda, Les Lockfords i altres atraccions.

Teatre Triomf

Companyia Vilallonga. — Dissabte 15 d'octubre, a dos quarts de deu nit el precós drama català, en tres actes,

Terra baixa

y la comèdia en un acte, de Vital Aza, «Los corridos». — Diumenge, grans funcions, tarda i nit.

GRAN TEATRE ESPANYOL

Avui, dissabte, a un quart de deu: el grandios drama de Echegaray

EN EL SENO DE LA MUERTE

y la xistosa pessa «El contrabando», per Josep Portes. — Demà, tarda i nit: «El regimiento de Lúpion» i «La Tenaza». — Dilluns, tarda, a tres quarts de deu, «El detective Nick Carter». — Atenció: indicacions governatives, s'apressen les representacions del sensacional drama de Dienta, «Daniel».

TEATRE GAYARRE

Secció sencilla, a dos quarts de quatre, tarde: set atraccions, cine y estrena del vaudeville en un acte «Sesilinto el calavera». — A dos quarts de sis y a dos quarts d'onze: seccions especials: tots els artistes y les atraccions **LERIN**, **CARTAGINÉS**, **BLILLA CHARITO** y **VEGA**, la eminent artista sicalpica **ANGELITA EASO**, ab el seu peculiar monòleg «La Pulga». Debut, debut de la reina indiscutible de la sicalpica **ROSITA GUERRA**, treball nou y especial per a Gayarre. — Demà, diumenge, a les onze: secció vermouth especial, prenent part les eminents **A. EASO** y **K. GUERRA**.

FRONTI CONAL

— Grans partits tots els dies a les quatre de la tarda. Dijous y dissabtes, tarda y nit.

COMISSIÓ DEPORTIVA DEL CIM DEL TIBIDABO

SALUD Y RECREU. Diumenge, 16 d'octubre. Concert per la brillant banda del Regiment d'Aragó. — Tir Flobert. — Box-Ball. — Etc., etc.

Concerts

GRAN CAFE-RESTAURANT DE NOUETATS
G. Concerts tots els dies, pels reputats professors senyors Munner, Font, Dini, Valls y Sabater. De dos quarts de sis a les set tarda, y de dos quarts de deu a les dotze nit.

Tots els dies, tarda, a les tres
Totes les nits, a les nou

ALCAZAR ESPAÑOL

GRAN ESPECTACLE DE VARIETES
LINA DARWILS els alegres creacions d'una suggestiva ballarina que tan gran èxit obtingueren a l'11 de 11, primera vegada a Barcelona, el ball

Apache brutal

ADOLPH VILLI Variades atraccions sicalpiques
LOLA STORVILLE Variades atraccions sicalpiques
TRIO SOLA Variades atraccions sicalpiques

Gran Catè

Concert
LOLA STORVILLE Variades atraccions sicalpiques
TRIO SOLA Variades atraccions sicalpiques

Totes les nits, a un quart d'una
LA CÉLÈBRE COMTESA RUSA
Lydia de Rostow

Entrada lliure. Restaurant a la carta dia y nit. Butaca, una pesseta

Atraccions, variades. **Eden Concert** Assalt, 12 rietes, concert. Tel. 2.461
Dilluns, 17 d'octubre, grandios debut de l'ideal

Bella Chelito

y presentació de **TAMARA** y la seva germana **KOYA**, presentant l'escenari ricament adornat expressament per ella. Tots els dies, tarda, a dos quarts de quatre; nit, a dos quarts de deu. Entrada lliure. Butaques gratis.

Cinematògrafs

SALA MERCE. — Exit creixent de les variades i a les grutes. Grans actualitats: «La mina», «Una temporada sense homes», «Cor de nen», «Ossos sabís» y altres.

DIORAMA

En automàtes, la revista «Agencia artística». En pel·lícules, estrenes:

La flor libertadora

«Asesinat del almirante Coligny»; «Mi perro es proveedor»; «Toribio pescador de caña» y altres.

GRAN CINE BOHEMIA

— Avui, dissabte, escullit programa. Grans estrenes: la gran pel·lícula d'art russa

KHMARA

Terrible Abbi

«Toribio pescador de caña», «Amor profundo», «Asesinat del almirante Coligny» (gran èxit), «Esteban Marcel», «Jinetes intrépido» y altres de novetat. — Demà, diumenge: gran sessió vermouth ab programa extraordinari. Tarda y nit, grans sessions.

SALA ARGENTINA SANT

Cinematògraf y atraccions
Avui, dissabte: debut de «Mate», original artista sense cames, cant y ball y transformacions; els aplaudits excentrics «The Burlington»; «Les Estradas», duetistes, y l'aplaudit tenor senyor Fuster, ab les seves romances de «Marina» y «Bohemios». — En la sessió de les onze de la nit, hi haurà un número extraordinari. — Cambi complert de pel·lícules.

CINE POPULAR

— Cera, núm. 51, junt a la Rambla del Mitg. — Avui, dissabte, programa extraordinari: estrena de

Beatriz de Tenda

«El orgullo»; «Risat el torpes»; «Entre rosas»; «Salustiano frecuenta el gran mundo»; «Secreto del jacobino»; «Ejemplo de la institutriz»; y altres. Entrada, 10 cèntims; preferència, 20.

DIVERSIONS PARTICULARS

SOCIETAT LATORRE (Romea). — Avui, dissabte, la gran obra d'èxit incomparable, «La verge boja», ab la creació de l'Emilia Baró. Vales: Dagueria Grau y Sombrereria Gil.

MUNDIAL PALACE

— Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3/50. Els divendres bouillabaisse. Dissabte, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

14 d'octubre de 1910

Moviment de Borsa

BORSA DE BARCELONA

COTISACIÓ OFICIAL

Operacions

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

London 15 d'octubre

Mad. a Cinc Port. 1.ª y 2.ª S.

Id. 3.ª S.

Vasco-Asturiana...

Olot a Girona...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Companyia General Trasm...

Grant, ab carbó y 24 tripulants.

De Marsella, vapor espanyol «S. José», de

583 toneladas, capità Parejo, ab càrrega ge-

neral y 28 tripulants.

De Orán, vapor espanyol «Tintoré», de

706 toneladas, capità Sensat, ab càrrega ge-

neral, 29 tripulants y 19 passatgers.

De Soller, vapor espanyol «Villa de Sol-

ler», de 190 toneladas, capità Picornell, ab

càrrega general, 16 tripulants y 27 passatgers.

De Palma, vapor espanyol «Lulio», de 301

tonelades, capità Rigo, ab càrrega general,

27 tripulants y 45 passatgers.

De Gijón y escales, vapor espanyol «Se-

gundo», de 1,235 toneladas, capità Garcia,

ab càrrega general y 23 tripulants.

De Hamburg, vapor alemany «Savona»,

de 949 toneladas, capità Franciscu, ab carbó

y 16 tripulants.

De Tarragona, vapor alemany «Magdalena

Blumant», de 923 toneladas, capità Enard,

ab càrrega general y 20 tripulants.

De Kolka y escales, vapor norueg «Tjor-

no», de 892 toneladas, capità Madsen, ab

fusta y 17 tripulants.

De Alacant y escales, vapor espanyol

«Francolí», de 589 toneladas, capità Colomé,

ab càrrega general, 25 tripulants y 77 passatgers.

De Alcudia, pailebot espanyol «San Ra-

fael», de 60 toneladas, patrò Vila, ab càrrega

general y 6 tripulants.

De la mar, vapor espanyol «Tiburón», de

55 toneladas, capità Garcia, ab peix y 20

tripulants.

De Genova, vapor italià «Regina Elena»,

de 4,800 toneladas, capità Benedetto, ab càrrega

general de trànsit, 210 tripulants y

1,181 passatgers de trànsit.

EMBARCACIONS DESPATXADES

Per Buenos Aires, vapor italià «Améri-

ca», capità Schiaffino, ab càrrega general.

Per Tarragona, vapor italià «Rosalia»,

capità Zino, ab càrrega general.

Per Tortolì, corbeta italiana «Bindmer

Rosa», capità Tovan, ab càrrega general.

Per Palma, pailebot espanyol «Robert»,

capità Cardell, ab càrrega general.